

Njemačko predsjedništvo skupine G20 okupilo je globalne lidere u Berlinu na summitu Think20. S njima je i 13 ekonomista koji zahtijevaju bolju zaštitu klime i navode konkretnu cijenu za ugljični dioksid.

U Berlinu su nastale mnoge poduzetničke revolucije. Ne treba se čuditi što je u ovaj grad doputovalo 13 vrhunskih ekonomista iz cijelog svijeta da bi baš u ovom gradu promovirali novu revoluciju. Mjesto sastajanja je konferencija Think20, skup globalnih lidera u borbi protiv gladi, klimatskih promjena i nejednakosti, koji je organiziralo njemačko predsjedništvo skupine G20.

Misija ekonomista je da izlučivanje ugljičnog dioksida treba dobiti jednu realističnu, relevantnu i globalnu cijenu. Do sada je sustav za trgovanje emisijom štetnih tvari postojao samo u pojedinim zemljama i regijama. Međutim, cijena za ovu štetnu tvar je u većini slučajeva preniska da bi se dogodile bilo kakve promjene. To se mora promijeniti, uvjeravaju američki dobitnik Nobelove nagrade Joseph Stiglitz i britanski lord Nicholas Stern.

Britanski ekonomist Stern je prije više od 10 godina, u izvještaju nazvanom po njemu "Sternovim izvještajem" izračunao posljedice globalnog zagrijavanja. Sada u Berlinu oba predsjednika "High-level komisije za cijenu ugljičnog dioksida" predstavljaju dokument koji bi se trebao pobrinuti za ovaj politički osjetljiv plin. Oni zahtijevaju više političkog zalaganja i sustav određivanja cijena, koji će donijeti stvarne poticaje za investicije u obnovljivu energiju. S tim u vezi oni konkretno predlažu koliko visoka bi zapravo morala biti cijena ugljičnog dioksida, da bi globalni ciljevi iz sporazuma u Parizu biti ostvarivi.

Cijena bi se smjela drugačije razvijati u zemljama u tranziciji i zemljama u razvoju, uzimajući u obzir njihovu ekonomsku snagu, ali bi ona ipak morala ostati u čvrsto određenim granicama da bi bilo efektivna, objašnjava profesor na londonskoj Školi ekonomije, lord Nicholas Stern. "Da bi se globalno zatopljavanje držalo ispod u Parizu dogovorenog cilja "2 stupnja", cijena CO2 mora biti najmanje 40 do 80 američkih dolara po toni". Do 2030. godine bi se ovaj prag trebao postupno podizati na 50 do 100 američkih dolara po toni, a s ciljem da investiranje u efikasnost energije i obnovljive energetske izvore postane atraktivnije, kaže Stern.

Žurba je nužna zbog brojnih novih elektrana koje se u idućim godinama trebaju priključiti na mrežu i osigurati rastuću potrebu za energijom, izjavljuje Stern. "Infrastruktura će u idućih 20 godina biti dva puta veća i ako se to dogodi na bazi današnje, vrlo prljave tehnologije, onda će cilj "2 stupnja" biti dalek i nedostižan".

Umjesto da raspravljaju o tome koliko koštaju klimatske promjene, ekonomisti koji podržavaju Sterna i Stiglitz, žele se usmjeriti na potencijal rasta efikasne klimatske zaštite. Dobitnik Nobelove nagrade Joseph Stiglitz navodi da se ima puno za uraditi i dobiti, pri tome

misleći na predsjednika SAD-a, koji je na summitu G7 na Siciliji spriječio konsenzus o klimatskoj zaštiti.

“Oproštaj od ekonomije fosilnih izvora energije je projekt rasta 21. stoljeća”, poručio je profesor sa Sveučilišta Columbia u New Yorku svom često kritiziranom sunarodnjaku u Bijeloj kući.

Ekonomist Stern dodaje da će se i nakon izlaska Sjedinjenih Američkih Država iz pariškog klimatskog sporazuma, nastaviti vrlo rašireni trend napuštanja uglja i okretanje prema vjetru i suncu kao izvorima energije. Na to ukazuje i pregled događaja u ključnim zemljama kao što su Indija i Kina, kaže Stern. Natjecanje između elektrana na fosilna goriva i onih na obnovljive izvore energije tamo je cijenu struje spustilo na manje od 3,5 američka centa po kilovatsatu.

“Vjetar i sunce već sada mogu parirati uglju. Oni su čak i puno jeftiniji”, kaže Stern. Ova činjenica je dovela do toga da se u Indiji preradi čitav plan izgradnje novih elektrana.

Indijska vlada navodi da nove elektrane na ugalj od vjetra i sunca mogu samo profitirati.

Joseph Stiglitz, koji je u Berlinu održao vatreni govor za energetske zaokret, poziva se također i na mnoge prednosti koje donosi napuštanje fosilnih goriva.

“Ova transformacija nudi ogroman potencijal koji će donijeti tehničke inovacije, bolji životni standard u gradu, bolju kvalitetu zraka i ukupno bolje zdravlje čovjeka”, kaže Stiglitz.

Klimatolog Ottmar Edenhofer iz potsdamskog Instituta za istraživanje utjecaja na klimu dodaje da država može koristiti prihod od oporezivanja izlučivanja ugljičnog dioksida u prevenciji siromaštva u državama u tranziciji i državama u razvoju. Kanadska vlada pokrenula je program na koji se može ugledati. Pored toga, na primjeru Njemačke pokazalo se da su ekonomije koje su usmjerene na energetske efikasnost u isto vrijeme i naročito konkurentne ekonomije.

Klimatolog Edenhofer ne ostavlja mjesta sumnji da do poskupljenja ugljičnog dioksida mora doći. Ostali politički instrumenti mogli bi nadopuniti takvu cijenu CO₂ i pojačati njezin efekt.

“Ali ostali instrumenti ne bi bili u stanju zamijeniti jedan takav korak”, kaže Edenhofer.

Njemačka vlada je izrazito pozdravila prijedlog ekonomista.

“I mi smo uvjereni da ugljični dioksid treba imati cijenu. Cijenu koja će biti dovoljno visoka da bi ponudila stvarne ekonomske poticaje”, naglašava u ime vlade Karsten Sach, direktor za klimatska pitanja pri Ministarstvu za zaštitu okoliša. Hoće li za ovim riječima slijediti djela koja će dovesti do oporezivanja CO₂ u Njemačkoj, bit će poznato tek nakon saveznih izbora.

Predstavnik Svjetske banke objavio je na sastanku da će međunarodne organizacije sa sjedištem u Washingtonu uskoro financirati samo još razvojne projekte u kojima će se

izlučivanje ugljičnog dioksida računati barem interno.

“Visoka emisija CO₂ još uvijek ne utječe na odluku o odobrenju projekata Svjetske banke”, izjavio je direktor za klimatsku zaštitu pri Svjetskoj banci, John Roome. Ostaje još puno posla savezu “Carbon Pricing Leadership Coalition”. Savez osnovan na Konferenciji o klimi u Marakešu 2016. godine sastoji se od 25 državnih, 150 predstavnika privatnih kompanija i preko 30 aktera iz nevladinog sektora. Od njemačkog predsjedavanja G20 se nadaju da će cijena CO₂ postati dio realne politike.

Izvor: croenergo